

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conferenceการพัฒนาแบบจำลองสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้าง
องค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยาThe Development of a Competency Model for Teachers That Focuses on the Students Create
Their Own Knowledge Region for Basic Schools Administration of Phayao Provinceเกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุ คงเจริญ (Ketsaraphan punsrigate Khongjarean)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง 2) การพัฒนาแบบจำลองสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา และ 3) ศึกษาผลการใช้แบบจำลองสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง กลุ่มประชากร (ผู้ให้ข้อมูล) ได้แก่ 1) ครูและผู้บริหาร จำนวน 18 สถานศึกษา 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษาานิเทศก์และนักวิชาการ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอน และแบบสอบถามสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานได้แก่ ค่ามัธยฐาน(median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และการหาค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีสาระสำคัญคือ ความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ความรู้จะเกิดขึ้นและถูกสร้างขึ้นโดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) 2) การพัฒนาแบบจำลองสมรรถนะด้านการสอนของครู เป็นรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และเป็นผู้ลงมือกระทำในการเรียนรู้เอง การเรียนต้องเกิดขึ้นในบริบทตามสภาพจริง ผู้เรียนจะต้องสร้างความรู้จากการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนตามสภาพจริงหรือเสมือน ผู้สอนต้องมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกเป็นผู้ชี้แนะ นำ ให้การประคับประคองเสริมต่อการเรียนรู้ 3) การประเมินแบบจำลองสมรรถนะด้านการสอนของครู พบว่า การเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนรู้จากการสร้างงาน ผู้เรียนได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองโดยการลงมือปฏิบัติหรือสร้างงานที่ตนเองสนใจ ในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสให้สัมผัสและแลกเปลี่ยนความรู้กับสมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนจะสร้างองค์ความรู้ขึ้นด้วยตนเองจากการปฏิบัติงานที่มีความหมายต่อตนเอง และ 4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง อันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้

คำสำคัญ การพัฒนาแบบจำลอง สมรรถนะด้านการสอน ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

¹ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

This research aims 1) to study the current state and problems of teaching that encourages students to build knowledge by themselves 2) Development of competency of the teachers emphasized the students to build knowledge. self Of basic education Phayao. And 3) the results of the competency model that focuses on teaching students to construct knowledge for themselves. Of basic school education, Phayao and opinions of students on activities that focus on teaching students to construct knowledge for themselves. Demographics (the data) are. 1) teachers and administrators of educational institutions 18 2) qualified. Supervisors and scholars of the 20th instrument used in the study. Feedback about the current state and problems of teaching and learning. And query performance of the teachers that give students knowledge on their own. The statistics used to analyze this basic information. The median (median) values range between quartiles. The average The research found that 1) current conditions and problems of teaching that encourages students to build knowledge by themselves to learning as learners build knowledge by themselves. Significant is Knowledge, not from teachers or teachers alone. But knowledge is formed and created by the students themselves. Learning occurs best when the learner has a manual action (Learning by doing). 2) Development of the performance of the teachers. Performance is a form of teaching students to construct knowledge for themselves. The learner-centered learning. And the act of learning itself. Learning must occur in the context authentic. The students will have knowledge of complex solutions based on real or virtual. Teachers must play a role in facilitating the guiding direction. The extra prop to learn. 3) to evaluate the performance style of the teachers were teaching to the students' learning of job creation. The study was carried out by self-learning activities, practice or create a self-interest. At the same time the opportunity to exchange experience and knowledge with the group. The students will increase their knowledge of the work that is meaningful to themselves. And 4) the opinion of students on activities that focus on teaching students to construct knowledge for themselves. Find an activity that the students have discovered significant new knowledge or self-organization. Arising from the research lab. Knowledge and practical reality. The students love to read I study Learning skills in the pursuit of knowledge.

Keywords: The development model, Competency model for teachers, Students creates their own knowledge region

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังมุ่งเน้นการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางจึงไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสภาพแวดล้อมในชุมชนและสังคม ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้จากสภาพจริงหรือจากการปฏิบัติจริง (กระทรวงศึกษา, 2545 : 10) และครูยังยึดการสอนโดยเป็นผู้ให้ความรู้เพียงฝ่ายเดียว เน้นการเรียนการสอนในห้องเรียน ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ไม่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นไม่แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการจัดการเรียนการสอนยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาคนให้มีลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้” พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ การนั่งฟัง จดบันทึก การสอนจะให้ผู้เรียนมีคุณภาพนั้นจะต้องเตรียมสื่อ กิจกรรม แหล่งข้อมูลที่หลากหลายให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มาก เน้นกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม นำความรู้ไปใช้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549 : 47) ทำให้แนวคิดในการจัดการศึกษาทุกระดับ ต้องมีความทันสมัยและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคลในแต่ละองค์กร จากรายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาของสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่าปัญหาอุปสรรคของการปฏิรูปการเรียนรู้ในด้านการเปลี่ยนพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนของครูที่ให้นสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยน เนื่องจากจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีจำนวนมาก ครูมีภาระงานมาก ทำให้ครูไม่สามารถจัดเตรียมการสอนที่มีประสิทธิภาพ สำหรับข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการติดตามผลเพื่อให้ทราบผลดีและปัญหาอุปสรรค นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพทุกระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะการพัฒนา รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครูเป็นหน่วยหนึ่งในสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนและพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป นอกจากนี้การพัฒนา รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดพะเยาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาในจังหวัดอื่นๆ และภูมิภาคนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนา รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จังหวัดพะเยา เพื่อแก้ปัญหาการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการสามารถนำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตการณ์การศึกษาไทยบนเส้นทางการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2558-2564 ได้

วัตถุประสงค์การ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

2. เพื่อการพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา

1. ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันการและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
2. สำนวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วย

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
2. สมรรถนะการสอน
3. การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา

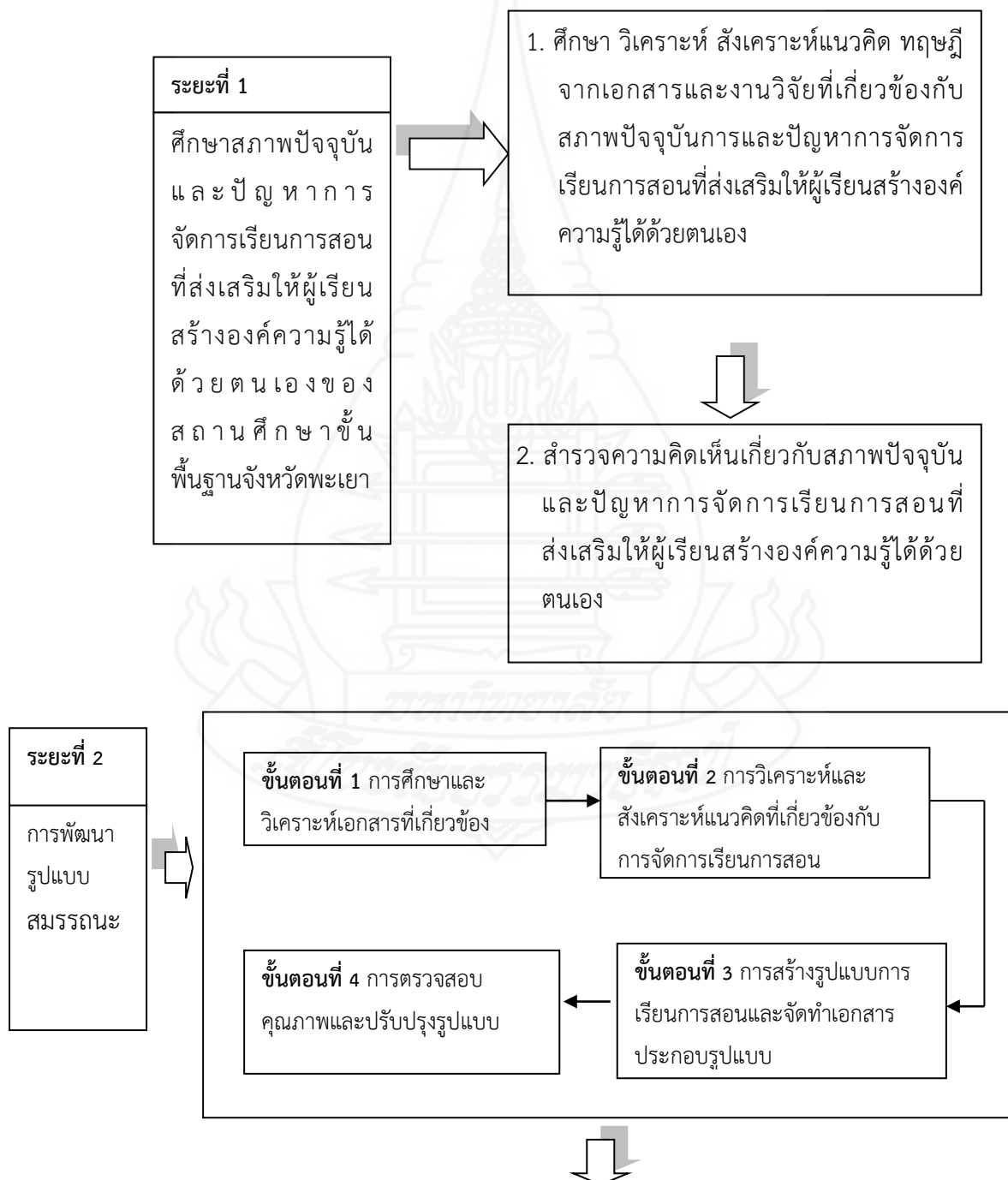
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา

1. ร่างรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา
2. ตรวจสอบรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

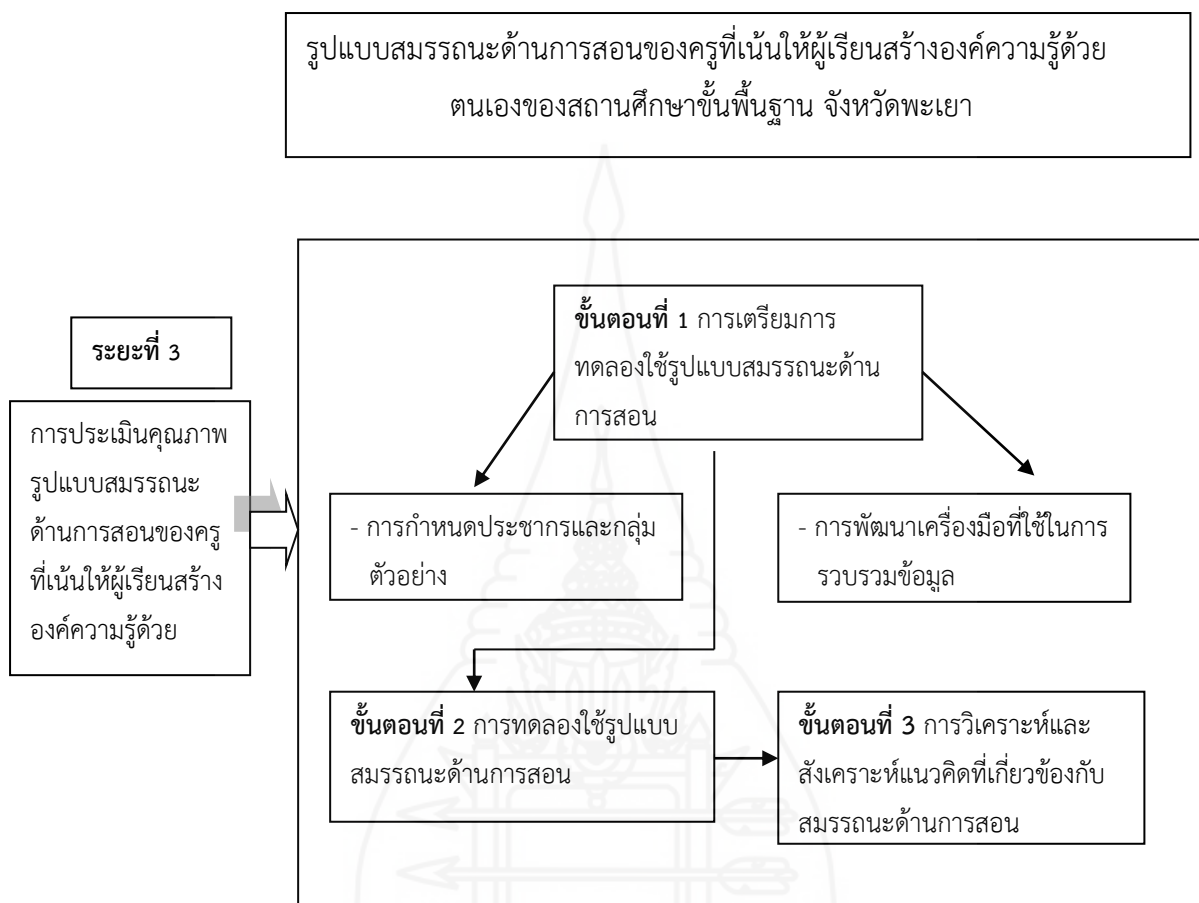
รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียน
สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
จังหวัดพะเยา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยามีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา กลุ่มประชากร ได้แก่ ครูและผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา จำนวน 18 สถานศึกษา ได้แก่ ครู จำนวน 982 คน และ ผู้อำนวยการ จำนวน 18 คน รวมทั้งสิ้น 1,000 คน ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา ประกอบด้วยการกำหนดกรอบแนวคิดสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

พื้นฐานจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 การร่างรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยาการร่างรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยาในขั้นตอนที่ 1 ผนวกกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวางเป็นรูปแบบ โดยจัดกระบวนการและเขียนคำอธิบายคู่มือประกอบร่างรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา ส่วนที่ 2 การตรวจสอบร่างรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยนำเสนอร่างรูปแบบที่จัดทำต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ กลุ่มประชากรได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิมาจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางด้านหลักสูตรและการสอน การวิจัย ศึกษาพิเศษและนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ จำนวน 20 คน ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการกำหนดคุณสมบัติลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบรูปแบบรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened Form)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา กลุ่มประชากร ในการประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย ครูและนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา จำนวน 18 สถานศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น 180 คน ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินสมรรถนะการสอนและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened Form)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยามี 5 กระบวนการ คือ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร เป็นการพิจารณารายละเอียดของจุดมุ่งหมายและเนื้อหา แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ทั้งจุดมุ่งหมายและเนื้อหาเพื่อนำมาวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสอบ เพื่อใช้ในการวางแผน กำหนดขอบเขตและควบคุมการบริหารการสอนและการสอบ ให้ได้สัดส่วนสัมพันธ์กันอย่างสมดุล และสมบูรณ์ตามความคาดหวัง เพื่อให้การดำเนินการสอนและการสอบให้เป็นไปตามสัดส่วนของระยะเวลาตามความสำคัญของเนื้อเรื่อง และของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และแสดงสัดส่วนของความสำคัญเป็นปริมาณตัวเลขของแต่ละเนื้อหาวิชาและแต่ละพฤติกรรมที่สัมพันธ์กันตามความมุ่งหมายและตามหลักสูตรต้องการ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาความเที่ยงตรงของข้อสอบทั้งในด้านเนื้อหาวิชา 2) การออกแบบการสอน หมายถึง หลักการหรือศาสตร์ในการกำหนดรายละเอียด ของรายการต่างๆ อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนา ประเมินและทำนุบำรุง รักษาให้คงไว้ของสภาวะต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป 3) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือ ผลของการเตรียมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา และกระบวนการเรียนรู้ โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ วิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิด การจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล และ 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งได้แก่กระบวนการกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งที่ต้องการจะวัด โดยค่าที่ได้สามารถบ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของคุณลักษณะนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการในการตัดสินใจของผู้ประเมิน เพื่อจะตีค่า ตีราคา หรือให้คุณค่าแก่คุณลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ และสิ่งที่เป็นนามธรรม โดยข้อมูลที่ได้จากการวัดผล เป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ เปรียบเทียบกับเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีหลักเกณฑ์และอาศัยการตัดสินใจที่มีคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา

รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถสรุปได้ดังนี้ (1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (2) ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำในการเรียนรู้เอง (3) การเรียนต้องเกิดขึ้นในบริบทตามสภาพจริง (4) ผู้เรียนจะต้องสร้างความรู้จากการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนตามสภาพจริงหรือเสมือนจริง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

(5) การเรียนรู้เกิดจากการสร้างความรู้โดยการเรียนรู้ร่วมกันในสังคม (6) ผู้เรียนจะต้องมีกิจกรรม การฝึกหัดงานและการฝึกประสบการณ์ตามสภาพจริง (7) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากการสะท้อนความคิดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (8) มีการเรียนรู้และการฝึกหัดงาน เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ร่วมกัน (9) มีการแสดงความรู้โดยการพูดหรือการเขียน (10) ผู้สอนต้องมีบทบาทในการอำนวยความสะดวก เป็นผู้ชี้แนะชี้แนะ ให้การประคับประคองเสริมต่อการเรียนรู้ หลักการของรูปแบบด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (10.1) การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยจะเกิดขึ้นได้ดี หากผู้สอนดำเนินการสอนแบบอิวิริสติกส์ คือ การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก รวมทั้งฝึกกลวิธีในการเรียนรู้และควบคุมการเรียนรู้ของผู้เรียน (10.2) การเรียนรู้จากการสังเกตและประสบการณ์ตรงพร้อมได้รับคำชี้แนะ ความช่วยเหลือ การเสริมต่อการเรียนรู้จากครูจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาจากขั้นที่เป็นอยู่ ไปขั้นที่สูงขึ้น (10.3) การกำหนดภาระงานที่เพิ่มความซับซ้อนและหลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะไปตามลำดับ (10.4) การสะท้อนผลการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีการพัฒนาตนเองต่อเนื่องไป (10.4.1) การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยจะเกิดขึ้นได้ดี หากผู้สอนดำเนินการสอนแบบอิวิริสติกส์ คือ การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก รวมทั้งฝึกกลวิธีในการเรียนรู้และควบคุมการเรียนรู้ของผู้เรียน (10.4.2) การเรียนรู้จากการสังเกตและประสบการณ์ตรงพร้อมได้รับคำชี้แนะ ความช่วยเหลือ การเสริมต่อการเรียนรู้จากครูจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาจากขั้นที่เป็นอยู่ ไปขั้นที่สูงขึ้น (10.4.3) การกำหนดภาระงานที่เพิ่มความซับซ้อนและหลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะไปตามลำดับ (10.4.4) การสะท้อนผลการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีการพัฒนาตนเองต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพะเยา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ สมรรถนะด้านการสอนของครู และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.1 การศึกษาสมรรถนะด้านการสอนของครู พบว่า (1) ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองดีขึ้นโดยทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตนเอง (2) ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีระบบมากขึ้น เพราะการเรียนรู้จากการทำงาน ทำให้ต้องพยายามคิดพิจารณาหาคำตอบและวิธีการแก้ปัญหา ทำให้รู้จักจัดระบบความคิดเพื่อแก้ปัญหา (3) ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น รู้ว่าจะแสวงหาความรู้ตามแนวทางที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างไร และรู้ว่าคนเป็นแหล่งความรู้อีกแหล่งหนึ่งที่สำคัญ (4) ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลมากขึ้น จากการฝึกฝนการวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลต่างๆ ที่พบในระหว่างการเรียนรู้ปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตจริง ได้ผู้เรียนกล้าแสดงออกอย่างมีเหตุผลมากขึ้นเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี (5) ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จากการทำงานที่มีโอกาสได้คิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ มีโอกาสได้ลองผิดลองถูก หรือการที่ได้พยายามแก้ปัญหาด้วยวิธีการคิดที่หลากหลายพยายามแก้ปัญหาโดยไม่ตีกรอบความคิดตนเองมากเกินไป (6) ทำให้เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากขึ้น ไม่ปิดใจเชื่อตนเองอยู่ฝ่ายเดียว และรู้จักการเป็นผู้ให้โดยเรียนรู้ว่าการให้เป็นความสุขอย่างหนึ่ง (ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก) (7) รู้จักการเคารพตนเองและผู้อื่น จากการทำงานร่วมกันในบรรยากาศที่เป็นกันเองมีความเป็นมิตร ทำให้ผู้เรียนรู้จักเคารพตนเองและปฏิบัติตนด้วยความเคารพต่อผู้อื่น (8) มีระเบียบวินัยในตนเองมากขึ้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

รู้จักบังคับตนเอง (9) รู้จักการทำให้เป็นกลางและเลือกปฏิบัติตนตามทางสายกลาง รวมทั้งมีเป้าหมายชีวิตและมีแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเองที่ชัดเจนขึ้น

3.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่า (1) ผู้เรียนมีความรู้สึกและความคิดเป็นของตนเอง (2) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เอง รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ด้วยตนเอง (3) มีความยินดีร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสนใจ (4) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์การความรู้ใหม่ด้วยตนเอง (5) เป็นกิจกรรมอันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า (6) ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ที่พึงประสงค์

อภิปรายผลการวิจัย

บทบาทของผู้สอน ครูและผู้เรียนในรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นไปอย่างค่อนข้างเท่าเทียมกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และมีความรู้สึกอบอุ่น การเรียนการสอนตามรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ที่เน้นการมีส่วนร่วม (Collaboration) ของผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งแตกต่างจากการสอนแบบอื่น ๆ เช่นดัง Ormrod (2000) ได้ยกตัวอย่างว่าการสอนแบบบรรยาย ที่ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และผู้ส่งการ ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้และคำสั่งจากผู้สอน หรือการเรียนในการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนรู้ในการทำงานกลุ่ม รู้จักบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ก่อนการเรียนแบบกลุ่มในบทเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้จักกันมากขึ้น พร้อมทั้งช่วยเหลือกัน ทำให้มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ รวมทั้งทำความรู้จักระหว่างผู้สอนและผู้เรียนโดยการเขียนประวัติส่วนตัวโดยละเอียด และในการเรียนการสอน ผู้สอนต้องใช้ความยืดหยุ่น (Martin, 2003) เนื่องจากผู้เรียนต้องทำงานหนักและต้องเรียนรู้ในกลุ่มบ่อยมาก ผู้สอนจึงต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง สร้างขวัญกำลังใจด้วยการชมเชยเมื่อกลุ่มผู้เรียนมีความตั้งใจในการทำงาน ค้นพบสิ่งที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ มีน้ำใจต่อเพื่อนๆ มีกระบวนการเรียนรู้ที่ดี เป็นต้น ซึ่งผู้สอนเป็นครูให้ผู้เรียนเห็นถึงความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้สอนกับบุคลากรอื่น ๆ เป็นครูที่มีความเมตตาต่อนักเรียน ของบุคคลของ Corlett (2001: 17) ที่ว่า ในการที่จะพิจารณาว่า บุคคลที่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้นแล้ว จะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบหรือไม่นั้น ด้วยวิธีการสะท้อนความคิดโดยใช้สามัญสำนึกว่า จะพิจารณาจากเหตุการณ์ที่ เมื่อพบบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นสาเหตุ หรือนำไปสู่การเกิดต่อบุคคลอื่นที่ไม่ได้อยู่ในความควบคุมดูแลแล้ว บุคคลนั้นต้องรับผิดชอบต่อบุคคลนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

1.1 รูปแบบใช้การเรียนการสอนนี้ ถือว่าเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร หรือครูผู้สอนนั้นควรส่งเสริมและสนับสนุน ที่มีการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาเข้าด้วยกัน โดยใช้ Theme และ Concept เป็นตัวกำหนดประเด็นในการศึกษา ใช้กระบวนการทางปัญญาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน ผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา โดยกรอบแนวคิดของหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน เน้นการใช้กระบวนการทางปัญญาในการเรียนรู้ตามสภาพจริงในบริบทสถานการณ์จริง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการฝึกหัดทางปัญญา โดยเฉพาะผู้สอนนั้นควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน คู่มือในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และแผนการสอนต่าง ๆ ให้เข้าใจก่อนนำไปใช้เพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอนเป็นทีม และเกิดผลในการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา ทางด้านวิชาชีพครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่าง ๆ

1.2 ในการดำเนินการเรียนการสอน ผู้สอนมีบทบาทตามรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ เป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้สอนแนะ ผู้ให้การประคับประคองและเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ ที่ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนั้นควรสนับสนุนให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนผู้สอนให้ร่วมกันวิเคราะห์ Theme และ Concept ต่าง ๆ ในหลักสูตร เพื่อร่วมกันออกแบบและวางแผนการจัดการจัดการเรียนการสอน มีการเตรียมคู่มือการจัดการเรียนการสอน มีการจัดหารวมทั้งผลิตเอกสารและตำรา ซึ่งเป็นสิ่งที่จะเป็นในการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ที่มีความเชี่ยวชาญรูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดการเรียนรู้รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพราะบทบาทของครูผู้สอนนั้นควรตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการเป็นต้นแบบให้นักเรียนสังเกต พฤติกรรมการแก้ปัญหา นอกจากนี้ ผู้สอนมีหน้าที่ส่งเสริมและช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และแสดงออกในการแก้ปัญหาอย่างเต็มความสามารถ รวมไปถึงบทบาทผู้อำนวยความสะดวก ผู้สอนแนะ ผู้ให้ประคับประคอง ดังนั้นผู้สอน จะต้องมีความยืดหยุ่นในการเรียนการสอน เพราะในการเรียนการสอนบางครั้งผู้สอนไม่สามารถดำเนินการตามแผนการที่วางไว้ได้ทั้งหมด รวมทั้งผู้สอนอาจจะไม่สามารถเป็นครูในทุกเรื่องที่นักเรียนแก้ปัญหาอยู่ นั่นก็คือผู้สอนอาจจะต้องเป็นผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับนักเรียนด้วย ดังนั้น การที่ต้องการให้ผลการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายเนื้อหาที่จะสอน ลักษณะของผู้เรียนแต่ละระดับทางการเรียนให้มาก รวมทั้งศึกษากระบวนการและการดำเนินงานการเรียนการสอน เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี มีแรงจูงใจ และมีพฤติกรรมในการเรียนที่ดี นั่นคือ จะเป็นการส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในกระบวนการแก้ปัญหา ส่งผลให้ความสามารถในการแก้ปัญหาในการเรียนดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบสมรรถนะด้านการสอนของครูที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ที่มีต่อตัวแปรด้านการคิด ได้แก่ ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน เช่น ทักษะการสังเกต การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เป็นต้น รวมทั้งตัวแปรด้านทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ในการเรียนแบบกลุ่ม ผู้เรียนต้องใช้ทักษะการทำงานกลุ่มและทักษะการสื่อสาร รวมทั้งผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดเกือบในทุกขั้นตอน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับวิธีการคิด และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดของครู

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษา, 2545 : 10) การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด: แนวทางสู่การปฏิบัติ เอกสารชุดปฏิรูปการเรียนรู้ลำดับที่ 2 โครงการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟิก.
- ทิตนา เขมมณี. (2550). *การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนใช้การวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์, ปทีป เมธาคณวุฒิ, สุลักษณ์ ศรีบุรี. (2555). *การพัฒนารูปแบบการสร้างและพัฒนาครูเพื่อรองรับกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาปัญญาบนพื้นฐานแนวคิดไทย*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรีย์ เหล่มตระกูล. (2549). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพการสอนแบบเน้นกระบวนการคิด ตามแนวทฤษฎีสติปัญญาสามศรสำหรับครูประจำการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร.(2541). *การพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับวิชาวิธีสอนทั่วไป แบบเน้นกรณีตัวอย่าง เพื่อส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครู ด้านการคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้ในศาสตร์ทางการสอน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาคณะกรรมการบริหารหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวทางการประเมินตามสภาพจริง*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟิก.
- Brown, K., & Cole, M. (2002). *Cultural historical activity theory and the expansion of opportunities for learning after school*. In G. Wells & G. Claxton, (Eds.). *Learning for life in the 21st century*. Malden, MA: Blackwell. 4225-238.
- Calderhead, J & Gates, P. (1993). *Conceptualizing reflection in teacher development*. London: The Falmer Press.
- Carraher, DW., & Schliemann, AD. (2000). *Lessons from everyday reasoning in mathematics education: Realism versus meaningfulness*. In D. Jonassen and S. Land (Eds.) *Theoretical Foundations of Learning Environments*. Mahwah, NJ, Lawrence Erlbaum Ass. 5172-195.
- Corlett . (2001). *Work organization and ergonomics*. Ireland, Durbin.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Hatton, N. and Smith, D. (2002). *Reflection in teacher education*. Towards definition and implementation. University of Sydney, Sydney.

Martin. 2003. ,Predicting travel Patterns of Senior Citizens: How the Past May Provide a Key to the Future, *Journal of Vacation Marketing*, Vol. 7, No. 4, p. 357-366.

Ornstein, A.C., & Lasley, T.J. (1997a). *Strategies for effective teaching*. 3rd ed. Boston: McGraw-Hill, 2000.

Ormrod. (2000). *Practical Research: Planning and Design*. (9th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Vygotsky, L. S. (1997). *Educational Psychology*. Boca Raton: St. Lucie. Press.

